बन्धुः श्रुतबन्धुर्विप्रबन्धगौपायनाः। १-३ निर्ऋतिः, ४ निर्ऋतिः सोमश्च, ५-६ असुनीतिः, ७ पृथिवी-द्यन्तरिक्ष-सोम-पूष-पथ्या-स्वस्तयः, ८-१० द्यावापृथिवी, १० (पूर्वार्धस्य) इन्द्र-द्यावापृथिव्यः। त्रिष्टुप्, ८ पङ्क्तिः, ९ महापङ्क्तिः, १० पङ्क्त्युत्तरा

प्र तार्यायुः प्रतरं नवीयः स्थातरिव क्रतुमता रथस्य।
अध च्यवान उत्तवीत्यर्थं परातरं सु निर्ऋतिर्जिहीताम्॥ १०.०५९.०१

क्रतुमता- प्रज्ञायुक्तेन मनसा। रथस्य स्थातारविव- रथस्थावश्विनाविव। नवीयः- नवतरम्। प्रतरम्- प्रवृद्धतरम्। प्र तारि- प्रवर्धताम्। अध- अनन्तरम्। च्यवानः- च्यवमानः। अर्थं- पुनः स्वरूपम्। उत्तवीति- वर्धयति। निर्ऋतिः। परातरम्- दूरम्। जिहीताम्- गच्छतु ॥१॥

सामन्नु राये निधिमन्वन्नं करामहे सु पुरुध श्रवांसि।
ता नो विश्वानि जरिता ममत्तु परातरं सु निर्ऋतिर्जिहीताम्॥ १०.०५९.०२

सामन्- साम्नि गीयमाने सति। राये- सम्पदर्थम्। निधिमत्- निधिमयम्। अन्नम्- हव्यम्। श्रवांसि- मन्त्रान्। पुरुध- बहुधा। सु- सुष्ठु। करामहे- कुर्मः। ता- तानि। नः- अस्माकम्। विश्वानि- सर्वाणि। जरिता। ममत्तु- स्वदताम् ॥२॥

अभी ष्व१र्यः पौंस्यैर्भवेम द्यौर्न भूमिं गिरयो नाज्रान्।
ता नो विश्वानि जरिता चिकेत परातरं सु निर्ऋतिर्जिहीताम्॥ १०.०५९.०३

द्यौः- नभः। भूमिम्- पृथिवीम्। न- इव। गिरयः- वज्राणि। अज्रान्- मेघान्। न इव। अर्यः- अरीन्। पौंस्येभिः- वीर्यैः। सु- सुष्ठु। अभि भवेम। ता- तानि। नः- अस्माकम्। विश्वानि- सर्वाणि। जरिता- जीर्णकरी। चिकेत- जानाति ॥३॥

मो षु णः सोम मृत्यवे परा दाः पश्येम नु सूर्यमुच्चरन्तम्।
द्युभिर्हितो जरिमा सू नो अस्तु परातरं सु निर्ऋतिर्जिहीताम्॥ १०.०५९.०४

Dr. Rangaji

सोम- रस । नः- अस्मान् । मृत्यवे- मरणाय । मो- मा । सु- सुष्ठु । परा दाः- प्रयच्छ । उच्चरन्तम्- नभसि चरन्तम् । सूर्यं- भास्करम् । पश्येम । द्युभिः- अहोभिः । हितः- प्रेरिता । जरिमा- जरा । नः- अस्माकम् । सु- सुष्ठु । अस्तु- भवतु ॥४ ॥

असुनीते मनो अस्मासु धारय जीवातवे सु प्र तिरा न आयुः।
रारन्धि नः सूर्यस्य संदृशि घृतेन त्वं तन्वं वर्धयस्व॥ १०.०५९.०५

असुनीते- प्राणनेत्रि । मनः- चित्तम् । अस्मासु । धारय । जीवातवे- जीवनाय । नः- अस्माकम् । आयुः । सु- सुष्ठु । प्र- प्रकर्षेण । तिर- वर्धय । नः- अस्मान् । सूर्यस्य- सवितुः । संदृशि- सन्दर्शने । रारन्धि- स्थापय । घृतेन- उदकेन तेजसा वा । त्वम् । तन्वम्- शरीरम् । वर्धयस्व ॥५ ॥

असुनीते पुनरस्मासु चक्षुः पुनः प्राणमिह नो धेहि भोगम्।
ज्योक्पश्येम सूर्यमुच्चरन्तमनुमते मृळया नः स्वस्ति॥ १०.०५९.०६

असुनीते- प्राणनेत्रि । अस्मासु । चक्षुः- दर्शनेन्द्रियम् । पुनः । धेहि- देहि । प्राणम् । इह- अत्र । नः- अस्मभ्यम् । भोगम् । धेहि । उच्चरन्तम्- नभसि चरन्तम् । सूर्यं- सवितारम् । ज्योक्- चिरम् । पश्येम । अनुमते- अनुकूले । नः- अस्मान् । स्वस्ति- मङ्गळं यथा भवति तथा । मृळय- आनन्दय ॥६ ॥

पुनर्नो असुं पृथिवी ददातु पुनर्द्यौर्देवी पुनरन्तरिक्षम्।
पुनर्नः सोमस्तन्वं ददातु पुनः पूषा पथ्यां३ या स्वस्तिः॥ १०.०५९.०७

नः- अस्मभ्यम् । पुनः । पृथिवी- भूमिः । असुम्- प्राणम् । ददातु- प्रयच्छतु । देवी- द्योतनशीला । द्यौः । पुनः । अन्तरिक्षम् । असुं ददातु । पुनः । नः- अस्मभ्यम् । तन्वम्- शरीरम् । ददातु । पुनः । पूषा- पोषकः सूर्यः । या । स्वस्तिः- भद्रा । ताम् । पथ्याम्- धर्ममार्गगां शान्तिम् । ददातु ॥७ ॥

शं रोदसी सुबन्धवे यह्वी ऋतस्य मातरा।
भरतामप यद्रपो द्यौः पृथिवि क्षमा रपो मो षु ते किं चनाममत्॥ १०.०५९.०८

Dr. Ranganji

सुबन्धवे- शोभनबन्धवे। यह्वी- महत्यौ। ऋतस्य मातरौ- प्रकृतिनियत्या जनन्यौ। रोदसी- द्यावापृथिव्यौ। शम्- मङ्गळं करोतु। यत्। रपः- पापमस्ति तत्। अप भरताम्- अपहरताम्। द्यौः- हे नभः। क्षमा- क्षमामयि। पृथिवि- भूमे। ते- युवाम्। रपः- कृच्छ्रम्। मो- मा। सु- सुष्ठु। किं चन। आममत्- हिनस्तु ॥८॥

अव द्वके अव त्रिका दिवश्चरन्ति भेषजा।

क्षमा चरिष्ण्वेकंकं भरतामप यद्रपो द्यौः पृथिवि क्षमा रपो मो षु ते किं चनाममत्॥ १०.०५९.०९

भेषजा- भेषजानि। दिवः- नभसः। द्वके- अश्विनोः। त्रिका- इळासरस्वतीमहीषु। अव चरन्ति। एककम्- एकं भेषजम्। क्षमा- क्षमायाम्। चरिष्णु- चरति ॥९॥

समिन्द्रेरय गामनड्वाहं य आवहदुशीनराण्या अनः।

भरतामप यद्रपो द्यौः पृथिवि क्षमा रपो मो षु ते किं चनाममत्॥ १०.०५९.१०

यः। उशीनराण्याः- ओषधेः। अनः- शकटम्। आवहत्- वहति तम्। गाम्- गन्तारम्। अनड्वाहम्- वृषभम्। इन्द्र- परमेश्वर। सम्- सम्यक्। ईरय- प्रेरय ॥१०॥

Dr. Rangaji